

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS
TARŠOS PREVENCIJOS IR LEIDIMŲ DEPARTAMENTO
VILNIAUS SKYRIUS**

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898,
Skyriaus duomenys: A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, tel. 8 7066 8042, faks. 8 7066 2000,
el.p. vilniaus.skyrius@aaa.am.lt, http://gamta.lt.

UAB „GJ Magma“	2015-09-29	Nr. (15.8)-A4-10771
UAB „Poraistė“	į 2015-09-03	Nr. 284

Širvintų rajono savivaldybės administracijai
Vilniaus visuomenės sveikatos centrai
Vilniaus apskrities priešgaisrinei gelbėjimo
valdybai
Kultūros paveldo departamento Vilniaus skyriui

Kopija
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
Vilniaus regiono aplinkos apsaugos
departamentui

**ATRANKOS IŠVADA DĖL DEGUTINĖS DURPIŲ TELKINIO KASYBOS
TECHNOLOGIJOS PAKEITIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO**

1. Informaciją pateikė

UAB „GJ Magma“, Vaiveučio g. 18, LT-08402 Vilnius, tel.: 852318178, faks.: 8 5 2784455,
el.p.: gjmagma@gmail.com.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas

UAB „Poraistė“, Paraisčių k., Kavarsko sen., LT-29270 Anykščių r., tel.: 837465585, mob.
tel.: 868233404, faks.: 837465581 el.p.: remil@takas.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas

Degutinės durpių telkinio kasybos technologijos pakeitimas.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta

Steporių k., Jauniūnų sen., Širvintų raj. sav.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas

Šiuo metu telkinyje durpių gavyba vyksta pagal 2003 metais patvirtintą telkinio naudojimo kasybos rekultivavimo) projektą, kuriame numatyta trupininių durpių kasybos technologija. Visa durpių gavyba ir toliau bus vykdoma pagal Lietuvos geologijos tarnybos 2015-03-18 d. išduotą leidimą Nr. 12p – 15, suteiktame 102 ha kasybos sklype Degutinės durpių telkinyje, tik pagal pasikeitusią gavybos technologiją iš trupininio gavybos būdo į gabalinį.

Žemės sklypas (kad. Nr. 8920/0002:211) išnuomotas UAB „Poraistė“. Pagrindinė šio žemės sklypo naudojimo paskirtis yra kita (naudojimo būdas - naudingųjų iškasenų teritorijos). Žemės sklypui nustatytos specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos: XXIII. Naudingųjų iškasenų telkiniai, XXIX. Paviršinio vandens telkinių ir pakrantės apsaugos juostos ir zonos, VI. Elektros linijų apsaugos zonos, XXVII. Saugotini želdiniai (medžiai ir krūmai), augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, II. Kelių apsaugos zonos, XXVI. Miško naudojimo apribojimai. Telkinys yra išsidėstęs neurbanizuotoje vietovėje. Greta esantys žemės sklypai pagrinde yra miškų ir žemės ūkio paskirties. Artimiausia gyvenamoji sodyba yra nutolusi 250 m į šiaurės vakarus, kita sodyba yra už 330 m į pietus. Kitos sodybos nutolusios dar didesniais atstumais. Vertinamas plotas nepatenka į

saugomas teritorijas. Artimiausia saugoma teritorija yra Alionių telmologinis draustinis, kuris nuo vertinamo ploto nutolęs 4.8 km į šiaurės rytus. Kiek toliau, už 8,2 km į pietryčius yra nutolęs Kazimieravo ornitologinis draustinis. Kitos saugomos teritorijos nutolusios didesniais atstumais. Artimiausia saugoma kultūros vertybė yra Sadūniškių piliakalnis (Unikalus objekto kodas kultūros vertybių registre – 30970), nutolęs 2960 m į pietvakarius.

Degutinės durpių telkinys eksploatuojamas nuo 1975 metų. Pagal Lietuvos geologijos tarnybos leidime įrašytą likusį išteklių kiekį, šiame durpyne (kasybos sklype) yra 1878 tūkst. m³ durpių, iš kurių pagal pasikeitusią gavybos technologiją planuojamos kasti šviesios durpės sudaro 845,9 tūkst. m³. Šiuo metu buvusios pelkės didžiojoje dalyje yra įrengti nusausinti durpių gavybos laukai. Natūralių buveinių ar biotopų nėra likę šiuose laukuose. Durpynuose pagrindė yra drenuojamas atmosferos kritulių vanduo, kiek patenka vandens, tiek ir pašalinama per nuvedamąjį kanalą į už 670 m į rytus tekančią Žarliūnos upelį. Kasybos sklypas apsuptas surenkamaisiais kanalais, kurie puikiai funkcionuoja. Sausinamieji (bareliniai) grioviai iškasti kas 20 m statmenai surenkamiesiems kanalams, kuriais vanduo nutraukiamas link nuvedamojo kanalo. Gavybos laukuose barelinių griovelių galuose 25 m juostoje įrengtas uždaro tipo drenažas. Durpynas yra nusausintas. Šiaurės rytinėje jo dalyje yra išlikęs 0,3 ha ploto ežeriukas, aplink kurį palikta 3,2 ha ploto apsauginė zona. Ši zona, išskirta iš suteikto kasybos sklypo, yra pilnai pakankama (50 m ir didesnis atstumas iki gavybos laukų). Nepažeistų durpynų paviršių paprastai sudaro velėna, kuri šiame plote senai nuimta, o dalis ploto išekspluatuota. Durpių gavybą ir toliau bus vykdoma tik Lietuvos geologijos tarnybos suteiktame 102 ha kasybos sklype. Hidrologinis režimas ir toliau išliks nepakitęs, tai neįtakojama keičiama kasybos technologija. Durpes planuojama kasti gabaliniu būdu. Darbui bus naudojama ta pati durpyne dirbanti technika. Planuojamos gabalinių durpių metinės gavybos apimtys sudarys per 40 tūkst. m³. Gabaliniu kasybos būdu bus kasamas tik šviesios durpės. Skaičiavimuose gabalinių durpių kasimo sezonas priimamas apie pusę metų (balandžio – spalio mėnesiais, 120 darbo pamainų). Pats išdžiūvusių gabalinių durpių išvežimas iš gavybos laukų vyks įprasto sezono metu (nuo gegužės vidurio iki rugpjūčio pabaigos – 80 darbo pamainų). Degutinės durpyne gabalines durpės bus kasamos ekskavatoriumi su specialia kasete. Viena užėiga bus iškasama viena gavybos tranšėja. Iškastos drėgnos durpės paliekamos džiovinimui palei technologinę tranšėją, o vėliau išdžiūvusios traktoriumi su priekaba bus pervežamos į gamybinę bazę. Pirmoji gavybos tranšėja pradedama kasti lygiagrečiai bareliniam sausinamajam grioveliui, prie pat krašto. Prie iškastos tranšėjos krašto durpės paklojamos eilėmis džiovinimui. Žiemą peršalę ir kitą pavasarį pradžiūvę gabalai vartomi rankiniu būdu. Išdžiūvę gabalai ekskavatoriumi bus pakraunami į traktorines priekabas paaukštintais bortais ir išvežami į gamybinę bazę. Gamybinėje bazėje durpės bus kraunamos į šūsnis arba sandėlius, vėliau supakuojamos ir išvežamos realizacijai. Visa telkinio naudojimo infrastruktūra ir toliau išliks tokia pati. Vidaus išvežimo keliai iki gamybinės bazės bei produkcijos išvežimo kelias nesikeis nuo anksčiau naudotų. Pradžioje sunkusis transportas judės rajoniniu keliu su žvyro dangą Nr. 4308 (Kieliai – Avižonys – Šiauliai) link magistralinio kelio Nr. A2 (Vilnius – Panevėžys).

Planuojamoms gavybos apimtims įvykdyti dirbs du ekskavatoriai bei trys traktoriai. Jiems dirbant karjere, pagrindiniai veiksniai galintys sukelti neigiamą poveikį visuomenės sveikatai yra triukšmas ir į orą iš vidaus degimo variklių išmetami teršalai. Kitokio poveikio (vibracija, šviesa, šiluma, elektromagnetinė spinduliuotė ir pan.) durpių gavybos procesas aplinkai neturi. Kasybos metu bus naudojamas tiksliai kuras dyzeliniams vidaus degimo varikliams. Į aplinkos orą iš mobilių taršos šaltinių per metus pateks apie 8,14 t teršalų.

Triukšmo sklidimas aplinkoje apskaičiuotas pagal Lietuvos standartą LST ISO 9613-2:2004 en. Pagal skaičiavimus lygioje atviroje vietoje, nesant jokiems barjerams, mechanizmų skleidžiamas triukšmas užgęsta, iki 55 dB(A) leidžiamų higienos normos HN 33:2011 „Akustinis triukšmas. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ dienos metu nuo 6 val. ryto iki 18 val. vakaro: ekskavatoriaus Komatsu PC 160LC-8 LGP ir traktoriaus Fendt 312 Vario dirbant kartu už 34 m, ekskavatoriaus ir traktoriaus Fendt 716 Vario – 44 m, ekskavatoriaus ir traktoriaus Massey Ferguson 7616 – 40 m. Sunkvežimis iškart iš gamybinės bazės išvažiuos į rajoninį kelią, kur atskiro vežėjo keliamas triukšmas ir oro tarša nėra vertinama.

Degutinės durpyne yra pastatyta gamybinė bazė. Šioje bazėje yra administracinės patalpos, darbuotojų persirengimo kambariai, dušas, tualetas, valgyklė. Visos susikaupusios buitinės ar gamybinės atliekos ir toliau bus perduodamos utilizavimui, atitinkamų atliekų šalinimą atliekančioms įmonėms.

Vandens apsauga nuo galimo teršimo naftos produktais užtikrinama vykdant mechanizmų techninį aptarnavimą ir kuro užpylimą ant kietos betoninės dangos gamybinėje bazėje.

Įmonėje bus laikomasi sudarytų priešgaisrinių saugos taisyklių, su kuriomis yra supažindinami visi dirbantieji. Durpyne ir toliau dirbs nauji, techniškai tvarkingi mechanizmai. Planuojamas gavybos būdo pakeitimas neįtakos gaisringumo lygio padidėjimo. Visas durpynas yra apjuostas melioruojančiais grioviais, tad gaisro plitimo tikimybė į greta esančias teritorijas yra menka.

Pabaigus išteklių gavybą, durpynas bus rekultivuojamas renatūralizacijos būdu, atstatant pelkinį režimą.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

PŪV teritorija nepatenka į Natura 2000 tinklo teritoriją. Artimiausios „Natura 2000“ teritorijos: Alionių pelkė, nutolusi 4,8 km atstumu į šiaurės rytus, svarbi paukščių apsaugai Kazimieravo šlapžemės, nutolusios apie 8,2 km nuo planuojamo naudoti ploto, todėl PŪV poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymas - netikslingas.

6. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą

6.1. PŪV reikšmingo neigiamo poveikio gamtinei aplinkai (kraštovaizdžiui, saugomoms teritorijoms ir kt.) neturės, nes veikla numatoma jau naudojamame durpių telkinyje. Planuojamas naudoti plotas nepatenka į saugomas teritorijas.

6.2. Neigiamo poveikio gyvenamajai aplinkai nenumatoma, nes šalia nagrinėjamos teritorijos nėra gyvenamųjų pastatų. Durpių telkinys yra dauboje bei apsuptas miško juosta, artimiausia sodyba nutolusi apie 250 m į šiaurės vakarus.

6.3 PŪV metu keičiama tik durpių gavybos technologija (iš trupininio gavybos būdo į gabalinį). Durpynui eksploatuoti pakaks esamos infrastruktūros, papildomas inžinerinių tinklų įrengimas durpių karjerui nereikalingas. Technogeninei apkrovai sumažinti bus naudojami našūs šiuolaikiniai mechanizmai.

6.4. Iškastas karjeras bus tinkamai rekultyvuotas – sudarant sąlygas pelkėdarai.

7. Priimta atrankos išvada

Degutinės durpių telkinio kasybos technologijos pakeitimui (Steporių k., Jauniūnų sen., Širvintų raj. sav.) poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Ši atrankos išvada dėl poveikio aplinkai vertinimo galioja 3 metus nuo atrankos išvados viešo paskelbimo dienos. Užsakovas ar poveikio aplinkai vertinimo rengėjas turi raštu informuoti atsakingą instituciją apie pranešimo paskelbimą visuomenei Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ nurodytose visuomenės informavimo priemonėse.

Šis sprendimas gali būti persvarstomas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nustatyta tvarka arba skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius) per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Taršos prevencijos ir leidimų departamento
Vilniaus skyriaus vedėja

Justina Kraskauskaitė

